

EPAM EKONOMİ VE POLİTİKA
Araştırmaları Merkezi
İSTİNYE ÜNİVERSİTESİ

Haftalık Dış Politika ve Ekonomi Bülteni

138. Bülten

İSÜ | İSTİNYE
ÜNİVERSİTESİ
İ S T A N B U L

istinye.edu.tr | 0850 283 60 00

[f /istinyeuniv.edu](#) [t /istinyeunivedu](#) [i /istinyeunivedu](#)

Türkiye ve Denge Politikası-1

Doç. Dr.Fahri Erenel

Denge politikaları devletlerarası ilişkilerde ülkelerin ekonomik, siyasi durumlarına göre değişiklik göstermiştir. Ama hemen her ülkenin güçler dengesi içerisinde bu politikayı uygulamaya çalıştığı görülmektedir.

Denge politikasının her zaman sonuç vermediğini tarihi gerçekler göstermektedir. Soğuk savaş sonrası dünyanın da dengesi bozulmuştur. Soğuk savaş döneminde yaşanan gerginliklerin / çatışmaların sayısı, SSCB'nin dağılmasından sonraki süreçte artmıştır. Ve bu çatışmaların önlenmesi, durdurulması yönündeki çabaların ne kadar zayıf kaldığını, hegemon güçlerin çatışmaları durdurmakta ne kadar isteksiz olduğunu görebiliyoruz. Yapıcı yıkım dediğimiz anlayışla bir anlaşmazlığın çatışmaya dönüşmesi için el birliği ile çaba gösterildiğini takip edebiliyoruz. İnsanların ölümleri, yaşamlarının geri gelmeyecek şekilde darmadağın olması, ülkelerin parçalanması umurlarında değil. Yeterki çatışma veya gerginlik bölgesinde ki insanlar ülkelerini terk ederek kendi topraklarına gelmesin. Hatta İngiltere gibi gelenleri Ruanda gibi ülkelerin içinde buldukları yönetsel ve ekonomik zorlukları istismar ederek bu tür ülkelere gönderme şeklinde arayışlar içinde olan batılı ülkelerde var. İngiltere'de göçmenleri Ruanda ile birlikte Türkiye'ye gönderme cüretini söyleme de olsa gösteren siyasetçilerin de bulunduğunu gözlerden uzak tutmamalıyız.

Her türlü insanlık dışı gelişmelere açık olan bu dünyada denge politikası sürdürülebilmek pek mümkün görünmemektedir. Bu tür politika sürdüren ülke de yok gibidir. Hindistan gibi birkaç ülkeyi belki örnek olarak gösterebiliriz. Bunun içinde askeri ve ekonomik anlamda milli gücünüzün denge politikasının taraflarınca dikkate alınmak zorunda kalınan büyüklükte olması gerekmektedir. Hamlelerinizle bazı güçlerin düşmanca davranışlarını törpüleyebilirsiniz. ABD'nin bütün karşı çıkmasına karşılık Hindistan'ın Rusya'dan S-400 alması veya Hindistan'ın ABD'nin oluşturmaya çalıştığı Çin hedefli QUAD yapılanması içinde aktif olarak yer alması için ikna edilememesinin nedeni Hindistan'ın milli güç unsurlarının büyüklüğüdür.

Dünya düzeninin sağlamayı hedefleyen 2 nci dünya savaşı sonrası parametreleri çökmüş durumdadır. Tek kutuplu dünyanın bugüne kadar keyfini çıkaran ABD parametreleri kendine göre oluşturma çabası içindedir. Ancak, kendi ülkesi içinde ve dışında yaşanan gelişmeler nedeniyle artık tek başına bir parametre oluşturma zorluğunu bildiği için yanına kendisi için elini kana bulayacak ortaklar aramaya, ittifaklar oluşturma arayışlarına devam etmektedir. Güneydoğu Asya'da sadece Çin'i çevrelemek maksadıyla kurmaya çalıştığı sözde ittifakların sayısını bir süre sonra sayamaz hale geleceğiz gibi. AUKUS, QUAD, Mavi Pasifik Ortaklığı gibi. İlginç olan her yeni kuruluşun içinde aynı ülkelerin olması. ABD, Çin'i çevrelemeye çalışırken iki ülkeden nükleer ses geldi. Kuzey Kore, saldırı olması halinde nükleer silah kullanacağını, İran ise nükleer silah üretme kapasitesine ulaştıklarını açıkladı. Rusya ile birlikte nükleer silah kullanımı/geliştirme kapasitesini caydırma amaçlı da olsa kullanabileceğini çekinmeden açıklayan ülke sayısı 3 oldu. ABD, yaptığı her hamle ile dünyayı nükleer bir savaşın eşiğine doğru adım adım yaklaştırıyor. Prof. Slovaj Zizek'in, nükleer felaket riski artıyor ve dünya giderek küresel krizlerden oluşan bir kusursuz fırtınanın içinde, birçok önceliklerimiz varken asıl kaygımız siyasi krizler oluyor, küresel işbirliğine bu kadar ihtiyaç duyulan bir zamanda "Medeniyetler Çatışması" intikam duygusu ile geri döndü sözleri tam günümüzün gelişmeleri en kısa yoldan özetliyor. Aleksander Dugin, Rus ordusu halen tek kutuplu dünyayı dayatan egemen güçlerle savaşıyor, bu savaşı kaybetme ihtimalimiz yok, aksi durumda dünya yangın yerine döner diyerek ABD ve takipçilerinin ne yapmak istediğini anlatıyor.

ABD, ana karası dışında yaptıkları ve planladıkları ile dünyayı kaos ortamına sürükledikçe aslında asıl kaosu kendi topraklarında yaşamak üzere olduğunu son yapılan araştırmalar gösteriyor.Bu sonuçlar,ABD'nin toplumsal bütünlüğünün ve vatandaşlarının devlete olan bağlılık/güveninin giderek azalmakta olduğunu işaret ediyor.

Kaliforniya Üniversitesi'nin yaptığı araştırma; ABD'lilerin %40'dan fazlasının,göçmenlerin beyaz nüfusu geçeceği yönünde ki "büyük yer değiştirme teorisi"nin gerçekleşeceğine inandığı,beşte birinin siyasi kalkışma halinde silahı eline almaya hazır olduğunu,%40'nın demokrasi yerine güçlü lideri destekleyeceklerini,, Chicago Üniversitesi'nin yaptığı araştırmada ise araştırmaya katılanların çoğunun Biden yönetiminden çok rahatsız olduğunu,yakında yönetime karşı silaha sarılmak gerekebileceğini ortaya koymuştur.Daha önceki bazı eyaletlerin bağımsızlık yönündeki çabalarını da birlikte değerlendirdiğimizde ABD'nin ciddi iç sorunlarla karşı karşıya kaldığını görebiliyoruz.Yakın bir tarihte ABD'nin bölünmesi ve zayıflaması söz konusu olabilecektir.ABD zayıflayınca başta NATO olmak üzere ABD orijinli ittifaklarında sonu gelebilecektir.Diğer taraftan ABD ana karasını uzun menzilli ve son derece etkili silah sistemlerinden uzak tutma çabaları da giderek zayıflamaktadır.Bugüne kadar savaşı başka ülke toprakları üzerinde yapan,milyonlarca insanın ölümünden sorumlu olan ABD, ilk kez kendi topraklarında savaşı yaşatabilecektir.ABD,son girişimlerine devam etmesi halinde ana karasında daha erken tarihlerde savaşın acı yüzü ile karşılaşabilecekir.

Rusya-Ukrayna savaşı öncesi ve devamı süresince yaşananlar küresel kırılganlığın üst düzeyde olduğunu gösteriyor.Dünya 1991 yılında SSCB 'nin yıkılması ile başlayan depremin artçı sarsıntılarını yaşamaya devam ediyor.Bu sarsıntılar bazen en üst düzeyde ses getirirken bazen yerel ölçekte kalıyor.Son 2 haftada yaşananlara baktığımızda sarsıntıların şiddetinde artığını görüyoruz.Türkiye'nin çabaları sayesinde tahıl koridorunun açılması ve ilk geminin Türkiye'ye gelmesi,Sırbistan-Kosova arasında şimdilik 1 ay süre ile donmuş gibi görünen gerginlik,Irak'ın Kuzeyinde Zaho bölgesine yapılan saldırı sonrası 1984 'ten bugüne kadar binlerce vatandaşımızı kaybettiğimiz,ekonomik anlamda ciddi kayıplara uğradığımız Irak merkezli terör örgütü saldırılarını önlemek için kılını bile kıpırdatmayan Irak'ın saldırıdan hemen sonra Türkiye'yi hedefleyen açıklamalar yapıyor ve konunun BM Güvenlik Konseyine kadar taşınıyor olması,bu saldırının Astana zirvesinin hemen ardındangelmesi,Musul Konsolosluğumuza yapılan saldırı,Biden'in körfez ülkelerini Rusya ve Çin ile teması kesmeleri,onlara karşı oluturmaya çabaladığı karşı cepheye yer almalarını sağlama çabaları,ABD'nin İsrail liderliğinde kendisine bağlı bir güvenlik örgütü oluşturma girişimleri,en son ABD Temsilciler Meclisi Başkanı'nın Tayvan ziyareti ile ABD tarafından planlı bir şekilde gerginleştirilen ABD -Çin ilişkileri ve diğer gelişmeler.Bu gelişmelerin hemen hepsinin Türkiye ile doğrudan veya dolaylı bağlantıları mevcuttur.

Bugün Çin,Rusya ve ABD'nin tam etkili olamadığı Afrika'nın birçok ülkesinde en etkili ülkenin Türkiye olması tesadüf değildir.44 Afrika ülkesinde Büyükelçiliği bulunan Türkiye'nin bu ülkelerle imzalanmış birçok anlaşmaları ve yatırımları bulunmaktadır.Türkiye,küresel güçler gibi bu ülkeleri sömürmek için değil, sömürölmekten kurtulmaları,tam bağımsız olmaları,eski sömürgelerine aidat öder gibi gelirlerinin belirli kısımlarını ödememeleri,bu parayı halklarının refahı ,ülkelerinin kalkınması için harcamaları için yanlarında olmasına devam etmektedir.

Diğer taraftan Türkiye,ekonomik sorunlarına rağmen insani yardım sağlamaya hiçbir karşılık beklemeden devam etmektedir. İngiltere merkezli "Development Initiatives" kuruluşu tarafından hazırlanan Küresel İnsani Yardım 2022 Raporu'na göre, ABD, 9 milyar 768 milyon dolar insani yardım sağlayarak, miktar bazında listenin başında, Türkiye ise ikinci sırada yer almıştır.Ancak Türkiye, 5 milyar 587 milyon dolarla gayrisafi milli hasılasına oranla en çok insani yardım sağlayan ülke olmuştur.Bu yardımlara ülkemizde ki sığınmacılara yapılan yardımlar dahil edilmemiştir.

Türkiye ,barış ve istikrarın korunması için Kıbrıs başta olmak üzere Suriye, Somali,Katar,Lübnan,Arnavutluk,Libya,Bosna-Hersek,Kosova,İrak,Azerbaycan gibi ülkelerde asker bulundurmaya devam etmektedir. Dünya barışına en çok katkı sağlayan ülkelerin başında gelmektedir Türkiye.

Türk konseyi'nin aktif hale gelmesi ile Orta Asya'da etkinliği giderek artan Türkiye,Güney Amerika ülkeleri ile de işbirliğini geliştirmeye devam etmektedir.

Rusya'nın Türkiye'yi BRICS ülkeleri arasında olması gerektiğini söylemesi,Şanghay işbirliği örgütüne tam üye olarak davet edilmesinin beklendiği bir süreçte Türkiye,denge politikasını gelişen şartlara göre revize edebilir ve yeni dünya düzeninin tamamen barışa dayalı olarak kurgulanmasında rol üstlenebilir. Türkiye'nin hızla değişen şartlara rağmen asla değişmeyen jeopolitik konumunun önemi,Türkiye'ye yeni dünya düzeninin şartlarının belirlenmesinde ve kurulmasında öncü rol oynaması için imkan sağlamaktadır.

Türkiye,insan odaklı güvenlik anlayışını esas alarak yapılandırmaya devam ettiği güvenlik stratejisi ile desteklenen "insanı yaşat ki devlet yaşasın" anlayışının etken olduğu yeni bir jeopolitik teorinin kurucusu ve uygulayıcısı olabilir.

*Strateji Uzmanı Tuncer Tabanlı'nın "Rusya'nın Ukrayna'yı İşgali ile Değişmeye Başlayan Dünya Düzeninde ,Türkiye,Küresel Güç Pozisyonuna Hangi Uygulamalar ile Gelebilir "başlıklı çalışmasından yararlanılmıştır.

30 Ağustos Zafer Bayramı Yaklaşırken Yunanistan'a Bir Hatırlatma

Doç. Dr. Fahri Erenel

Bu yazıda; tarihte bir çok örneği olduğu gibi bu defada arkasına ABD ve AB'yi alarak Türkiye'ye kafa tutmaya çalışan Yunanistan'ın niçin paniklemede olduğunu sadece Kara Kuvvetlerimizin ulaştığı seviyeyi göstererek açıklamaya çalıştım. Sayılar üzerinde yapılan mukayeselerin hiçbir anlamı yoktur. Sadece sayısal açıdan baktığımızda da Türkiye Kara Kuvvetleri Komutanlığı envanterinde mevcut harp silah ve araçlarında bariz üstünlüğe sahip olduğu görülmektedir

ABD merkezli, bağımsız Global Firepower'ın 2020 raporuna göre Türk Silahlı Kuvvetleri, dünyanın en güçlü 13'üncü ordusu iken Yunan ordusu 33 ncü sırada yer almaktadır. Global Firepower'ın sıralaması aldatıcıdır. Farkı yaratan ve yaratacak olan sayılar değil hareket alanı tecrübesi ve bu tecrübe ile şekillenen yerli ve milli kaynaklarla ürettiğimiz harp silah ve araçlarımız ve en önemlisi yüreğinde vatan sevgisi ve silah arkadaşlığı ile yoğrulmuş Mehmetçiklerimiz ve her zaman Ordu-Millet bütünleşmesinin en güzel örneğini gösteren Aziz Milletimizdir.

Yunanistan savunma modernizasyonunda ağırlığı Deniz ve Hava kuvvetlerine vermiş durumdadır. Kara kuvvetlerine yönelik yatırım planlanması kısa vade de yok denecek kadar azdır. Boşluğu ABD ile yaptığı savunma işbirliği anlaşmasına dayanarak karşılama çabası içindedir. Aynı zamanda ABD'nin Dedeoğaç bölgesinde tesis ettiği askeri üs Yunan Kara Kuvvetlerinin en önemli dayanağıdır. Bu güce dayanarak bugüne kadar Trakya'da göze alamadığı nehir geçiş tatbikatları yapmaya başlamış,Kiowa tipi helikopterleri sınır boyunca devriye maksadıyla görevlendirmiştir.

Her türlü hareket tecrübesi açısından Türk Kara Kuvvetleri çok üstün durumdadır. Günümüzde Kara Kuvvetlerimizde muharip olarak çatışmaya girmeyen ve üzerinden mermi geçmeyen asker yok gibidir.Harekat tecrübesinin üstünlüğü her seviyede liderlik yeteneğinin de üstün olduğunu göstermektedir.

Özellikle Kara ve Hava Kuvvetlerinin müşterek hareket tecrübesi en üst düzeydedir.Derin kara ve şiddetli soğuklarda muharebe,nehir geçiş hareketi,dağlık alanlarda hareket,amfibi hareket üstün olduğumuz diğer hareket neveleridir.

İHA ve SİHA'ların hareketin her seviyesinde kullanım tecrübesi Türk Kara Kuvvetlerinde üst düzeydedir. Ciddi bir hareket tecrübesi mevcuttur.Kendi üretimimiz olan İHA ve SİHA'lar kullanıldıkları her hareket sahasında kuvvet çarpanı olarak harekate direkt etki eden bir faktör olarak tanımlanmaktadır

Terörle mücadele kapsamında Komando Tugay sayısının artmış olması Türk Kara Kuvvetlerine adaları hedef alan bir hareket ile meskun mahallerde gerçekleştirilecek ve derinlikte icra edilecek hareket nevelerinde bariz üstünlük sağlayabilecektir.

Terörle mücadele kapsamında geliştirilmiş, ZMA'ları (KİRPİ vb..) zor ve terör tehdidi altındaki arazi şartlarında kullanma becerisi Türk Kara Kuvvetlerinde son derece gelişmiş bir yetenektir.Kirpi adlı araçların Rusya ile savaşta kullanılmak üzere Ukrayna tarafından talebi, kullanım ve etkinlik üstünlüğü açısından önemli bir veridir.

Yedek personel arasında terörle mücadelede görev yapmış çok sayıda personelin bulunması Türk Kara Kuvvetleri için bir avantajdır.

Türk Kara Kuvvetleri'nin özellikle muharip birliklerde büyük ölçüde profesyonelleşmeye geçişi ve tim seviyesinde teşkilatlanma hareketin sevk ve idaresinde avantaj sağlamaktadır.

Terörle mücadelede elde ettiğimiz kazanımlardan biri olan hava hücum hareketi kapasitemiz ve tecrübemiz en üst düzeydedir. Taarruz helikopterlerimizin ve bu helikopterleri kullanan pilotlarımızın tecrübeleri önemli bir fark yaratmaktadır.

Ateş desteğinde yine kendi üretimimiz olan Fırtına Obüsler ve Çok Namlulu Roketatarlar ile bariz bir üstünlüğümüz bulunmaktadır. Kısa menzilli ilk taktik balistik füzemiz olan Bora, 280-500 km menzili ile Yunanistan'ın korkulu rüyasıdır. En yeni füzemiz 150 km menzilli TRLG-230 lazer güdümlü topçu füzesi hizmete alınmıştır. Ayrıca, ATMACA, YILDIRIM, ve KASIRGA füzelerimizde dikkate alınmalıdır.

Alçak ve Orta İrtifa hava savunma ihtiyacımız Hisar serisi ile karşılanmıştır. Yüksek irtifa için S-400 büyük avantaj sağlamaktadır. Kendi yüksek irtifa sistemimizi geliştirme çalışmaları bütün hızı ile sürmektedir.

Yönlendirilmiş enerji silahları ve dronsavarlarımız diğer kuvvet çarpanlarımızdır. Mühimmat üretimimizin önemli bir kısmının ülkemizde üretiliyor olması hareketin devamlılığı ve lojistik destek açısından önemli bir avantajdır.

Harekat tecrübesi ile birlikte Kara Kuvvetlerimizin lojistik destek imkan ve kabiliyeti de çok gelişmiştir. Zırhlı ve zırhsız insansız sistemler yoğun olarak kullanılmaktadır. Askeri tababet tecrübesi moral ve motivasyona katkı yapmaktadır.

Henüz sonuçlanamamış olsa da hizmete girdiği an büyük fark yaratacak olan ALTAY tankını geliştirme çalışmaları devam etmektedir. Mevcut tanklarımız aktif koruma sistemleri ile desteklenmiştir.

İnsansız kara sistemleri, mayın arama ve temizleme sistemleri ve tecrübesi, meskun mahallerde harekate yönelik araç ve silahlar ile bunları kullanma tecrübesi olası bir savaşın meskun mahallerde olabileceği dikkate alındığında Türk Kara Kuvvetlerimize önemli avantaj sağlamaktadır.

Komuta-kontrol tamamen yerli ve milli sistemlerimiz ile kesintisiz gerektiğinde görüntülü olarak sağlanabilmekte, harekat sahasına ilişkin verilerle harekat sahası şekillendirilmekte ve karar vermek kolaylaşmaktadır.

En son hizmete alınan Türksat 6A dahil her seviyede gelişmiş uydu ve gözetleme sistemlerimizle harekat alanında kör nokta kalmamaktadır.

Kendi ürünümüz olan ve her seviyede etkin olarak kullanılan gece görüş sistemleri ve gece harekat yeteneğimiz Yunanistan Kara Kuvvetlerini ciddi olarak düşündürmektedir.

ANADOLU ve arkasından gelmekte olan Trakya ambifi hücum gemilerimizi ve imkanlarını saymadık bile. Yunanistan, her zaman arkasına birilerini aldığı anda Türkiye'ye karşı saldırganlık çığırkanlığı yapmaya başlamaktadır. Tarihine bir defa daha bakmalı Yunanistan. Osmanlı Devleti ve devamı olan Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı her açıdan en kötü şartlarda olduğumuz zamanlarda bile kazanabildiği bir savaş bulunmamaktadır.

Tarih tekerrürden ibarettir. Bu millete yeni bir 30 Ağustos Zaferi veya Kıbrıs Barış Harekati kazandıracak girişimleri ve düşmanlığı, beyhude çaba olan megalı idea gibi işgalci zihniyeti bir kenara atmasını tavsiye ediyoruz. Biz barıştan yanayız. El uzatana elimizi uzatmayı biliriz.

Elon Musk neden uzaya binlerce uydu gönderiyor?

<https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-62374289>

Starlink, büyük bir uydu ağı üzerinden internet hizmeti sağlıyor.

Yüksek hızda internete erişemeyen, ücra bölgelerde yaşayan insanlara yönelik.

Starlink'in uyduları, uydular ve yerküre arasındaki bağlantıyı olabildiğince hızlı hale getirebilmek için Dünya çevresindeki alçak irtifadaki yörüngeye yerleştirildi. Ancak dünyanın tamamını kapsam alanına alabilmek için çok sayıda alçak irtifa uydusuna ihtiyaç var.

Starlink'in 2018'den bu yana uzaya yaklaşık 3 bin uydu yerleştirdiği düşünülüyor. Chris Hall, son aşamada 10 bin veya 12 bin uydu kullanılabileceğini söylüyor.

Hall, "Uyduları kullanmak, çöllerdeki ve dağlardaki ücra yerlere internet bağlantısı sağlama sorununu çözüyor" diyor ve ekliyor:

"Bu alanlara ulaşmak için kablolar ve direkler gibi büyük miktarda altyapı inşa etme ihtiyacını gereksiz kılıyor."

Standart internet sağlayıcılarıyla karşılaştırıldığında, Starlink ucuz değil.

Müşterilerden aylık 99 ABD doları alıyor. Uydulara bağlanmak için gereken çanak ve yönlendiricinin maliyeti 549 dolar.

Bununla birlikte, İngiltere'deki hanelerin yüzde 96'sı ve AB ile ABD'deki hanelerin yüzde 90'ı zaten yüksek hızlı internet erişimine sahip.

Londra Üniversitesi Uzay Politikası ve Hukuku Enstitüsü Direktörü Profesör Said Mosteshar, "Gelişmiş dünyanın çoğunun bağlantısı zaten iyi. Gelirlerini pazarın küçük bir payından elde etmeyi umuyorlar" diyor.

Şirket, şu anda kapsadığı 36 ülkede - çoğunlukla Kuzey Amerika, Avrupa ve Güneydoğu Asya Adaları'nda - 400 bin abonesi olduğunu söylüyor. Bunlar arasında hem haneler hem de işletmeler var.

Gelecek yıl, Starlink kapsamını internet çekim gücünün daha az olduğu Afrika, Güney Amerika ve Asya'da genişletmeyi planlıyor.

Chris Hall, "Starlink'in fiyatları Afrika'daki birçok hane için çok yüksek olabilir" diyor. "Ancak ücra bölgelerdeki okulları ve hastaneleri internete bağlamada önemli bir rol oynayabilir."

Rus güçleri Ukrayna'da ilerlerken ülkedeki internet servislerini kapattılar ve sosyal medya sitelerini bloke etmeye çalıştılar.

Elon Musk, işgal başladıktan hemen sonra Starlink'i Ukrayna'da kullanıma sundu. Starlink'in yaklaşık 15.000 adet çanak ve yönlendirici seti ülkeye gönderildi.

Chris Hall, "Starlink, kamu hizmetleri ve hükümet gibi işlerin aynen devam etmesini sağladı" diyor. "Ruslar onu etkisiz hale getirmenin bir yolunu bulamadılar."

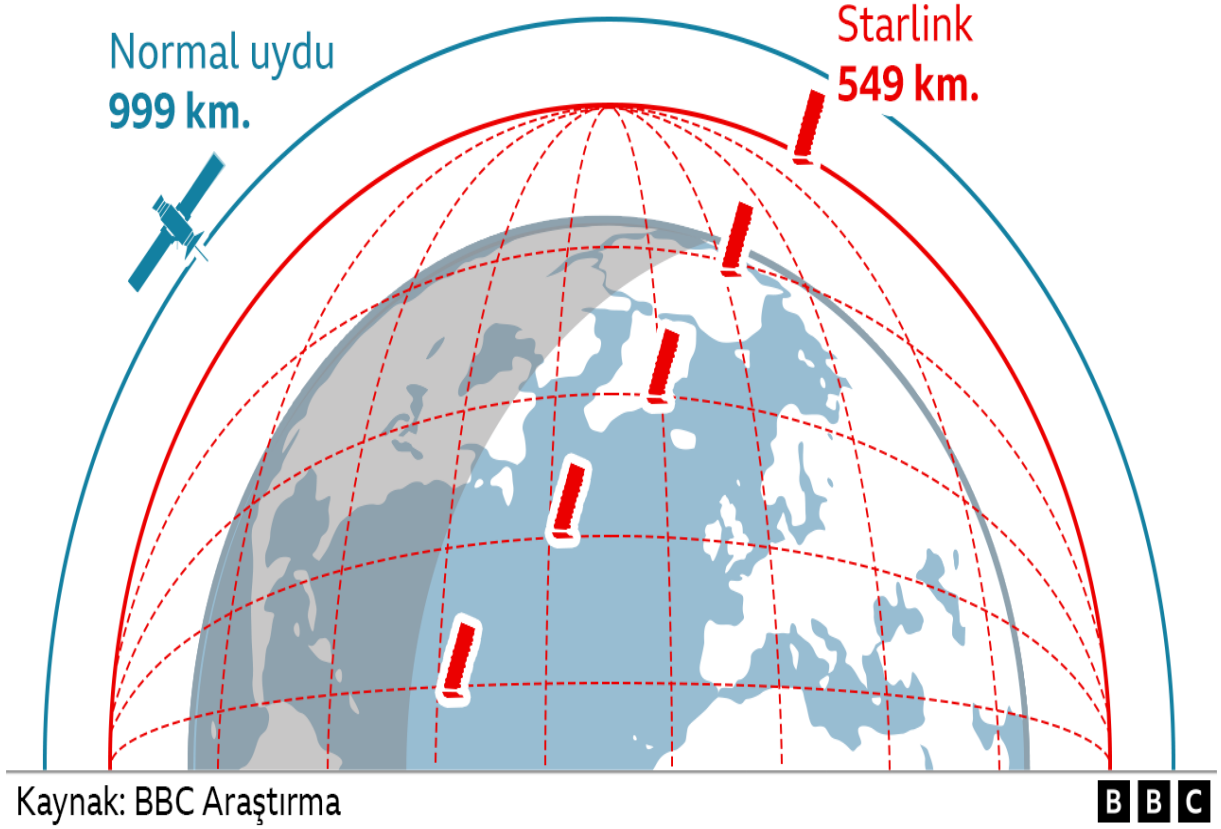
Starlink, savaş alanında da kullanıldı.

Kings College Üniversitesi'nde savunma alanında çalışmalar yürüten Dr. Marina Miron, "Ukrayna kuvvetleri onu, örneğin, karargah ve sahadaki birlikler arasında, iletişim kurmak için kullanıyor" diyor.

"Sinyalleri sıradan radyo sinyalleri gibi engellenemiyor ve kitin kurulması sadece 15 dakika sürüyor."

Starlink alçak irtifadaki yörüngede çalışıyor

Alçak yörüngedeki uydular yerküreye daha hızlı bağlanıyor ancak daha geniş alanı kapsamak için çok sayıda uyduya ihtiyaç var

Starlink'e ek olarak, uydu internet hizmetleri yürüten OneWeb gibi rakipleri de binlerce uyduyu alçak Dünya yörüngesine yerleştiriyor.

Said Mosteshar, bunun sorunlara yol açacağını söylüyor: "Çarpışmalar açısından alanı giderek daha az güvenli hale getiriyor."

"Uydular diğer araçlara çarpabilir ve enkaz parçaları oluşturabilir ve bunlar da yüksek hızlarda uçarken çok daha fazla hasara neden olabilir."

Son zamanlarda, Starlink uydularını içeren bir dizi kaza ucuz atlatıldı. Bunlar arasında Çin'in uzay istasyonunu içereni de vardı.

Portsmouth Üniversitesi'nden Dr. King, "Çok fazla parça varsa, gelecekte alçak Dünya yörüngesini kullanılamaz hale getirebilir" diyor.

"Ve alçak Dünya yörüngesinden, navigasyon uydularımızın ve telekomünikasyon uydularımızın bulunduğu daha yüksek yörüngelere çıkamayabiliriz."

Starlink uyduları genellikle fotoğraflarda yıldızları ve gezegenleri örten ışık çizgileri olarak görünür

Starlink'in uyduları gökbilimciler için de sorun yaratıyor.

Gündoğumu ve günbatımında, güneş kanatlarından parıldadığı için çıplak gözle görülebilirler.

Bu, teleskop görüntülerinde yıldızların ve gezegenlerin görünüşünü engelleyen şeritlere neden olabilir.

Profesör Mosteshar, "Gökbilimciler sorunları erken gördüler" diyor. "İlk şikayet edenler onlardı."

Küresel genç istihdamı Kovid-19 ile 34 milyon azaldı

Ömer Faruk Yıldız,11.08.2022

<https://www.aa.com.tr/tr/ekonomi/kuresel-genc-istihdami-kovid-19-ile-34-milyon-azaldi/2658982>

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO), Kovid-19 salgınının etkili olduğu dönemde dünya genelinde genç istihdamının 34 milyon azaldığını açıkladı. ILO'nun yayımladığı 2022 Küresel Genç İstihdam Eğilimi Raporu'nda, dünyada genç nüfusun işe alınma oranında son yıllardaki değişimler değerlendirildi.

Raporda Kovid-19'un olumsuz ekonomik etkilerinin en çok gençlere yansıdığı belirtilerek 2020'den bu yana 15-24 yaş arası grubun iş kaybının diğer yaş gruplarından daha fazla olduğu bilgisi paylaşıldı. Gençlerdeki istihdam kaybının baş sebebinin Kovid-19 olduğu ve 2019'dan 2020'nin sonuna kadar küresel genç istihdamının 34 milyon azaldığı belirtildi.

2020'de 282 milyon gencin eğitim, iş ve iş eğitiminde yer almadığı, 531 milyon gencin eğitim sebebiyle çalışmadığı ve 396 milyon gencin iş sahasında bulunduğu bildirildi. 2021'de küresel genç işsizlik oranı yüzde 15,6 olarak saptanırken 75 milyon gencin işsiz, 732 milyon gencin ise çeşitli sebeplerden işten ayrıldığı kaydedildi.

Dünyada Kovid-19 tedbirlerinin hafifletilmesi ve ekonomilerin yeniden açılmasıyla genç istihdamının artış göstermekte olduğu vurgulandı. Bu kapsamda 2022'nin sonuna kadar genç işsiz sayısının 73 milyona düşmesi öngörüldü fakat bu rakamın salgın öncesi dönemden 6 milyon daha fazla olduğu hatırlatıldı.

Genç kadınların erkeklere oranla istihdam imkanının daha az olduğuna dikkat çekilerek bu yıl içinde genç yaş grubundaki kadınların yüzde 27,4'ünün iş sahasına dahil olacağı, bu oranın erkeklerde yüzde 40,3 olarak öngörüldüğü bildirildi.

ILO'nun raporunda genç işsizliğin azaltılması için ülkelere çevrecilik, dijital, sağlık ve eğitim sektörlerindeki yatırımlerle ilgili olarak tavsiyelerde bulunuldu.

Küresel alanda yeşil alan ve okyanusları korumaya yönelik gerekli tedbirlerin uygulanması durumunda 2030'a kadar 24 milyon yeni iş imkanının doğacağı ve 8,4 milyon gencin bu iş sahalarında istihdam edilebileceği tahmini yapıldı.

Raporda ifadelerine yer verilen ILO Politikadan Sorumlu Genel Direktör Yardımcısı Martha Newton, Kovid-19'un istihdam alanında savunmasız durumdaki gençlerin ihtiyaçlarının ele alınmasına dair eksikleri ortaya çıkardığını ifade etti.

Newton, "Gençlerin en çok ihtiyaç duyduğu şey, halihazırda iş gücü piyasasına katılanlar için iyi iş fırsatları ve istihdama henüz girmemiş olanlar için kaliteli eğitim ve öğretim fırsatları sunan işgücü piyasalarıdır." değerlendirmesinde bulundu.

TARTIŞMALARIN ODAĞINDAKİ ADA:

TAYVAN

ABD Temsilciler Meclisi Başkanı Nancy Pelosi'nin olası ziyareti öncesi gözlerin çevrildiği Doğu Asya'daki Tayvan, Çin ile yaşadığı egemenlik ihtilafı ve bunun ABD ile ilişkilerinde yarattığı gerilimler nedeniyle son yıllarda uluslararası gündeme adı sıkça anılan bir aktör oldu

1544

Portekizliler adaya ayak bastı

1683

Çin İmparatorluğu'na bağlandı

Han Çinlileri yoğun olarak yerleşmeye başladı

1894-1895

Çin-Japon Savaşı'ndan sonra Japon egemenliğine girdi

1945

İkinci Dünya Savaşı'nın ardından Çin'deki iktidar Kuumintang/KMT'nin kontrolüne geçti

1949

Komünist Parti-Kuumintang arasındaki iç savaşı Mao Zidong önderliğindeki Komünistler kazandı
Yenik düşen KMT mensupları Tayvan'a çekildi

ÇİN

NÜFUS

23,2 MİLYON

YÜZÖLÇÜMÜ

36.137 KM²

GSYH

841 MİLYAR

GELİRİNİN

%70'i

İHRACAT

%8 metaller

%38,5 elektronik parça

%13 iletişim cihazları

%34,8 mikroçip

Kuumintang'ın kurduğu tek parti yönetimi 1980'lere kadar sürdü

2022

"Yarı başkanlık sistemiyle yönetilen bir cumhuriyet olan" Tayvan'da, başkanlık seçimleri 4 yılda bir yapılıyor

Mikroçiplerin 3'te 2'sinden fazlasını üreterek dünya ekonomisi açısından hayati işlev üstleniyor

02.08.2022

İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI'NDA ABD'nin Hiroşima'ya atom bombası atmasının 77. yılı

ABD'nin 2. Dünya Savaşı'nda, Japonya'nın Hiroşima'ya 6 Ağustos'ta, Nagazaki'ye 9 Ağustos'ta atom bombası atması on binlerce insanın ölümüne ve şehirlerin yıkılmasına neden oldu

- TEMmuz 1945**
İngiltere, Çin ve ABD'nin teslim olma çağrısına **Japonya, "şartsız teslim olmayacağını" ilan etti**
- 3 AĞUSTOS**
Japonya'nın, "**anlaşmalı barış**" teklifi İttifak cephesi tarafından kabul edilmedi
- 6 AĞUSTOS**
Hiroşima'ya atom bombası atıldı
- 9 AĞUSTOS**
Nagazaki'ye atom bombası atıldı
- 15 AĞUSTOS**
Japonya, teslim olmak zorunda kaldı

HİBAKUŞALAR

Amerika ölü sayısının **117 bin**, Japonya ise **yarım milyona yakın** olduğunu açıkladı

Atom bombasından sonra **hayatta kalanlara "Hibakuşa"** denmeye başlandı. Hibakuşalarda **kanser, şekil bozukluğu ve tedavisi zor hastalıklar** ortaya çıktı

Dünya genelinde yerli halklar zor şartlar altında yaşamaya devam ediyor

BM, diğer halkların veya devletlerin işgaline uğramadan önce belli coğrafyada yerleşmiş, geleneksel değerlerini, sosyal, kültürel veya siyasal yaşam şekillerini ve geleneksel kurumlarını tam veya kısmen koruyabilmiş toplumlari, "yerli halk" olarak adlandırıyor

9 Ağustos
"Uluslararası Dünya Yerli Halklar Günü"

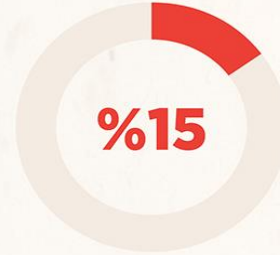
Dünya genelinde

90 ÜLKEDE

476 MİLYONDAN
fazla yerli halk yaşıyor

Yerli halklar, **5 bin farklı kültürü** temsil ediyor
Yaklaşık **4 bin dil konuşuyor**

- Yerliler dünya nüfusunun **yaklaşık %5'ini oluşturuyor**
- Yoksulların **%15'ine yakını** yerli

Nüfusa oranla en fazla yerlinin yaşadığı ülke ve bölgeler

%88

Grönland

%80

Fransız Polinezyası

%48

Bolivia

%43,8

Guatemala

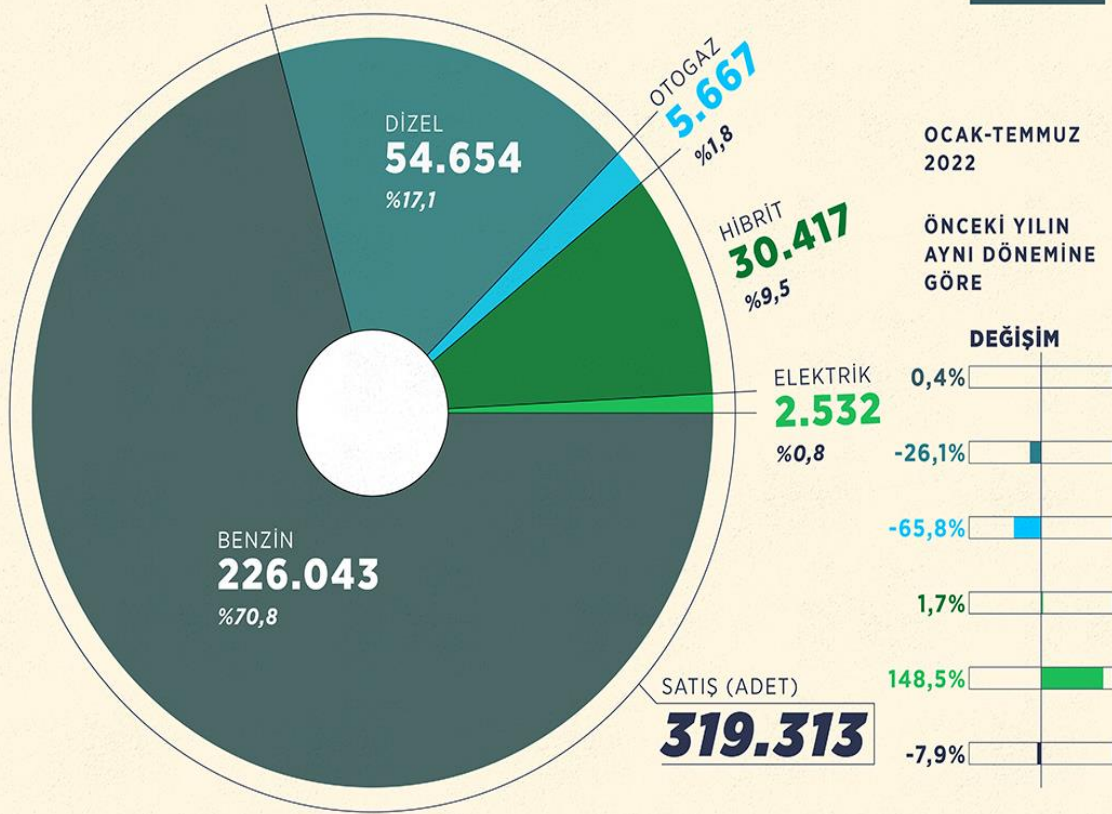

%36

Nepal

Benzinli otomobiller 7 aylık satışlarda ilk sırada

Türkiye otomotiv pazarında bu yılın 7 aylık döneminde en fazla benzinli otomobiller satılırken, ikinci sıradaki dizel otomobillerin satışlardan aldığı pay azalmaya devam etti

05.08.2022

Kaynak: Otomotiv Distribütörleri Derneği

<https://www.aa.com.tr/tr/info/infografik/29290>

Elektronik atıklar çığ gibi büyüyor

<https://www.trthaber.com/haber/infografik/elektronik-atiklar-cig-gibi-buyuyor-693975.html>

TRT 2'de her akşam bir film sinemaseverlerle buluşacak

TRT 2, ağustos ayında edebiyattan tarihe, resimden tiyatroya, müzikten felsefeye birçok alanda ödüllü ve prestijli yapımları izleyiciyle buluşturacak

TRT2

01	AĞUSTOS PAZARTESİ	GAAV	17	AĞUSTOS ÇARŞAMBA	ARAF
02	AĞUSTOS SALI	HÉRAÏD (Kasaba)	18	AĞUSTOS PERŞEMBE	SROOZ-HAYE NARENJI (Turuncu Günler)
03	AĞUSTOS ÇARŞAMBA	DİLSİZ	19	AĞUSTOS CUMA	WINAYPACHA (Sonsuzluk)
04	AĞUSTOS PERŞEMBE	WO MEN DE TIAN YE (Bizim Toprağımız)	20	AĞUSTOS CUMARTESİ	NOSTALGHIA (Nostalji)
05	AĞUSTOS CUMA	RANG-E KHODA (Cennetin Rengi)	21	AĞUSTOS PAZAR	TUESDAYS WITH MORRIE (Morrie ile Her Salı)
06	AĞUSTOS CUMARTESİ	SAMSARA	22	AĞUSTOS PAZARTESİ	BROKEN BLOSSOMS (Kırık Tomurcuklar)
07	AĞUSTOS PAZAR	SLEEPLESS IN SEATTLE (Sevginin Bağladıkları)	23	AĞUSTOS SALI	NEMA-YE NAZDIK (Yakın Plan)
08	AĞUSTOS PAZARTESİ	BARAKA	24	AĞUSTOS ÇARŞAMBA	SOLUK
09	AĞUSTOS SALI	DAS LEBEN DER ANDEREN (Başkalarının Hayatı)	25	AĞUSTOS PERŞEMBE	SOLYARIS (Solaris)
10	AĞUSTOS ÇARŞAMBA	BOZKIR	26	AĞUSTOS CUMA	LADRI DI BICICLETTA (Bisiklet Hırsızları)
11	AĞUSTOS PERŞEMBE	KHEILI DOUR, KHEILI NAZDIK (Çok Yakın Çok Uzak)	27	AĞUSTOS CUMARTESİ	LETTERS OF HOPE (Umut Mektupları)
12	AĞUSTOS CUMA	FOGLYOK (Tutsaklar)	28	AĞUSTOS PAZAR	MICHAEL CLAYTON
13	AĞUSTOS CUMARTESİ	IVANOVO DETSTVO (İvan'ın Çocukluğu)	29	AĞUSTOS PAZARTESİ	PRZYPADK (Kör Talih)
14	AĞUSTOS PAZAR	BREAD AND ROSES (Ekmek ve Güller)	30	AĞUSTOS SALI	ÇANAKKALE YOLUN SONU
15	AĞUSTOS PAZARTESİ	STALKER (İz Sürücü)	31	AĞUSTOS ÇARŞAMBA	BEN O DEĞİLİM
16	AĞUSTOS SALI	BEN MING NIAN (Siyah Kar)			

Kitap Tavsiyesi

Son Tanıkların Anlatımlarıyla Kıbrıs Barış Harekâtı'nın Hava Cephesi Son Tanıkların Anlatımlarıyla Kıbrıs Barış Harekâtı'nın Hava Cephesi(Temmuz – Ağustos 1974)Kıbrıs İçin Havalandılar "G-Günü" kitabı, Türk havacılık tarihi araştırmacıları Levent Başara ile Serhat Güvenç'in Hava, Kara ve Jandarma havacılık birliklerinde görev yapmış 30'un üzerinde Kıbrıs gazisiyle yaptıkları röportajlardan oluşuyor.

Söz konusu röportajlar, hava indirme, uçarbirlik ve foto-keşif faaliyetlerine ilişkin teknik ayrıntılar, fotoğraflar ve özel olarak hazırlanan haritalarla destekleniyor. Türk havacılık tarihinde büyük bir boşluğu dolduran bu kitap, ayrıca Kıbrıs Barış Harekâtı'nın daha doğru bir tarihinin yazılmasına katkı sağlıyor.Kıbrıs'a hangi rotalardan gidildi ve hava indirme hangi bölgelere yapıldı? Kıbrıs'a hangi birlikler taşındı? Rumlar nasıl hazırlıksız yakalandı? Harekâtın başarı yüzdesi neydi? Helikopterler kayıp vermeden nasıl görev yaptı? Harekâtın ikinci gününde, tüm helikopterler neden geri döndürüldü? Adaya inen askerler ne ile karşılaştı? Harekâtın ilk şehidi Ütğm. İlker Karter'in uçağı nasıl vuruldu? Cenazesine ve uçağının enkazına nasıl ulaşıldı? Kocatepe gemisine yapılan hava taarruzları önlenebilir miydi?

Keşif fotoğraflarından çıkan sonuçlar neden dikkate alınmadı? Dünya tarihinin en önemli denizaşırı müşterek harekâtlarından biri olan Kıbrıs Barış Harekâtı'yla ilgili birçok sorunun cevabını Kıbrıs İçin Havalandılar "G-Günü" kitabında bulacaksınız.

Kıbrıs Barış Harekâtı'nın havacı tanıkları o günleri ilk kez anlatırken, şu noktayı hep vurguladılar: "Bunları torunlarımız okusun, dedelerinin harekâta neler yaptığını, neler yaşadığını bilsinler." Levent Başara ve Serhat Güvenç, elinizdeki kitapta hem havacı gazilerimizin bu anlamlı isteğini yerine getiriyor hem de Kıbrıs Barış Harekâtı'na dair ilk kez gün yüzüne çıkan bilgilerle havacılık tarihimize değerli bir katkı sunuyor.

